
Toelichting vergelijking cijfers omzet horeca CBS versus Foodstep (Foodservice monitor / Essentials)

De uitkomsten van beide bronnen zijn inmiddels onvergelijkbaar door definitieverschillen en de verschillen in de ontwikkeling van het aantal vestigingen.

Op 4 vlakken loopt het mis in de vergelijkbaarheid van de cijferreeksen van beide bronnen 2013 t/mt 2015 3^e kwartaal:

I Hanteren van verschillende definities

In grote lijn:

- Omzet (CBS) wordt nu vaak vergeleken met de ontwikkeling van de inkoopwaarde grossiers zoals weergegeven door Foodstep. Het prijseffect voor de consument is wel meegewogen in de omzet van het CBS, niet in de Foodstep inkoopwaarde
- CBS is **omzet** horeca onderneming - Foodstep is vooral op **inkoopwaarde grossiers**; inkoopwaarde komt niet overeen met de waarde van de omzet, maar de ontwikkelingen volgen elkaar logisch (wat je verkoopt, heb je ook ingekocht).
In volume aan eten en drinken zullen omzet en inkoop elkaar nauw volgen, in waarde kan er een verschil in prijsfactor zijn. Niet alle stijgingen in grondstofprijzen worden direct doorberekend in de verkoopprijzen. Een margeverbetering of – verslechtering is het gevolg.
- De horeca wordt ook door niet-groothandel geleverd. Dit deel is niet inbegrepen in de Foodstep cijfers.
Op jaarbasis wordt ene inschatting gemaakt hoeveel er via retail wordt ingekocht. Dit klein maar stijgende aandeel kan circa 0,5% verklaren (zie Essentials 2016).
- Foodstep F & B zou meer vergelijkbaar moeten zijn met het CBS-gegeven van de ontwikkeling van de binnenlandse omzetwaarde grossiers. Maar hier geven de CBS cijfers de omzet inclusief non food en tabak omzet. Bovendien zijn de CBS tabellen hier niet echt actueel (lopen 2 jaar achter)
- In de logies geeft CBS de totale omzet weer, inclusief de verblijfskosten, terwijl Foodstep zich beperkt tot de F&B omzet. In de praktijk is binnen logies het aandeel van F&B ongeveer één derde deel van de totale omzet

II Verschillen in ontwikkeling van het aantal vestigingen

In de cijferreeksen van het CBS zien we in meerdere kanalen (restaurants, snackbars e.d.) een stijging van de omzet terug, vooral als gevolg van een flinke toename van het aantal vestigingen.

Dit verschijnsel doet zich voor vanaf 2014. Het jaar dat CBS heeft besloten uitsluitend gebruik te maken van het Nieuwe Handelsregister (NHR).

De door CBS aangegeven ontwikkeling van de omvang van de horecasector is zeer opmerkelijk.

Uitbreiding van de traditionele horeca met jaarlijks 3 tot 4% is zonder meer fors te noemen, zeker in een periode van economische recessie.

Een respectabele bron als Data Outlet geeft een veel gematigdere mutatie in het aantal vestigingen aan. Ter vergelijking: de stijging van de horeca in Data Outlet: 0,4% in 2014 en 2,6% in 2015. Vooral de afhaal/ bezorg horeca (+14%) en lunchrooms (+10%) zijn relevante stijgers.

Hou je hier rekening mee, dan komen de cijferreeksen al een stuk dichterbij elkaar te liggen.

III Kanaal kantine en contractcatering is onvergelykbaar!

De door het CBS gepubliceerde groeicijfer ten aanzien van de ontwikkeling van catering brengt mensen 'op een dwaalspoor'. In ieder geval wordt de grote groei niet zo beleefd door de cateringbranche.

Foodstep publiceert de omzetontwikkeling van F&B in het bedrijvenkanaal, zorg en onderwijs. Tegenover de € 3,8 mld. F & B inkoopomzet van Foodstep (catering: € 3,2 mld. plus € 0,7 mld. horeca bij sport en € 0,2 mld. eventcatering) vermeldt CBS € 2,8 mld. aan bedrijfsopbrengsten.

Een aanzienlijk verschil.

Allereerst wordt dit kanaal door CBS anders geformuleerd dan door Foodstep, dat veel meer insteekt op uitsluitend contractcatering en eventcatering bij de restaurants telt.

Bij CBS vallen ook de zelfstandige (freelance) koks en kelners onder het groeisegment van de eventcatering (in 2015 +11% aan vestigingen).

En naast de in totaal 6.900 vestigingen eventcatering geeft het CBS ook nog de kantines weer:

- verstrekken van maaltijden, kleine eetwaren en dranken aan grote groepen mensen tegelijk op basis van een contractuele duurovereenkomst (contractcatering) zoals in bedrijfskantines, schoolkantines en -keukens, universiteitsmensa's, messes en kantines voor militairen, ziekenhuizen, verpleeg- en bejaardentehuizen, serviceflats, tafeltje-dek-je" e.d.;
- luchtvaartcatering;
- automatencatering, verzorging dranken en eetwaren via automaten bij bedrijven en instellingen;
- exploitatie van sportkantines.

Volgens het CBS omvat dit deeltkanaal in 2015 slechts (ruim) 1.100 vestigingen. Concreet betekent dit dat de ontwikkeling van de bedrijfsrestaurants /kantines hier niet wordt weergegeven; wel het aantal contractcaterers, sporthallen, e.d. Verder is een groot deel van de sportaccommodaties niet ingeschreven in het Handelsregister, dus ook niet meegeteld.

IV De gemeten ontwikkeling in fastservice van de FS monitor is aan de lage kant?

Hoewel de absolute omvang van de omzetvolumes van de fastservice dicht bij elkaar ligt (CBS: € 3,1 mld. tegen Foodstep € 3,2 mld.) en de 5% - groei van het aantal outlets door zowel CBS als Data Outlet is geïdentificeerd, loopt de ontwikkeling in de tijd uit elkaar.

Je zou eigenlijk verwachten dat de groei in 2015 in de FS monitor hoger zou uitkomen dan nu het geval is. De cijferreeks roept enkele methodologische vragen op rond de FS-monitor:

1. Zijn de internationale fastfood restaurants voldoende ingeweven in de totale volume ontwikkeling?
2. Idem wat betreft de lunchrooms / broodjeszaken (ook hier de ketens als Hema, Subways)?
3. En het deeltkanaal afhaal/bezorg opnemen in de monitor (ketens zoals New York Pizza, Domino's, Spare Rib Express halen dubbele groeicijfers)?

Deze puntjes zijn aandachtspunt voor Foodstep en FSIN in 2016, maar ze op totaal horeca niet de meeste verklarende factor voor het verschil in cijfers CBS versus Foodstep.

De verschillen in de ontwikkeling in het aantal bedrijven en de afbakening van de sectoren zijn de belangrijkste oorzaak van het verschil in cijfers tussen CBS en Foodstep.

Ontwikkeling CBS versus Foodstep FS monitor

| Restaurants | Omzet | | CBS | | Autonome | Data Outlet | | Foodstep |
|--------------------|--------|-------|--------|-------------|----------|-------------|------------------|------------|
| | Waarde | Prijs | Volume | Vestigingen | groei | Vestigingen | Verschil met CBS | FS monitor |
| 2013 | 3% | 1% | 2% | 2% | 0% | 2% | 0% | -2% |
| 2014 | 7% | 1% | 6% | 7% | -1% | 1% | -6% | 0% |
| 2015 YTD tm 3e kw | 7% | 1% | 6% | 7% | -1% | 2% | -5% | 3% |

| Cafés | Omzet | | CBS | | Autonome | Data Outlet | | Foodstep |
|-------------------|--------|-------|--------|-------------|----------|-------------|------------------|------------|
| | Waarde | Prijs | Volume | Vestigingen | groei | Vestigingen | Verschil met CBS | FS monitor |
| 2013 | -2% | 3% | -5% | -2% | -3% | 1% | 3% | -3% |
| 2014 | 2% | 3% | -1% | -2% | 1% | -6% | -4% | 1% |
| 2015 YTD tm 3e kw | 3% | 2% | 1% | -2% | 3% | -2% | 0% | 0% |

| Snackbars e.d. | Omzet | | CBS | | Autonome | Data Outlet | | Foodstep |
|-----------------------|--------|-------|--------|-------------|----------|-------------|------------------|------------|
| | Waarde | Prijs | Volume | Vestigingen | groei | Vestigingen | Verschil met CBS | FS monitor |
| 2013 | 1% | 2% | -1% | 2% | -3% | 5% | 3% | -2% |
| 2014 | 5% | 2% | 3% | 5% | -2% | 3% | -2% | -2% |
| 2015 YTD tm 3e kw | 5% | 1% | 3% | 5% | -2% | 5% | 0% | 1% |

| Fastservice (Bron: Misset Horeca) | Omzet | Afhalen/bezorg |
|---|------------------|-------------------|
| | fastfoodformules | formules |
| 2011 | 9% | 10% |
| 2012 | 4% | 12% |
| 2013 | -1% | 12% |
| 2014 | 3% | 16% |
| 2015 YTD | | |
| | *) | **) |
| | McDonalds | New York Pizza |
| | Burger King | Domino's |
| | KFC | Spare Rib Express |

| Logies | Omzet | | CBS | | Autonome | Data Outlet | | Foodstep |
|-------------------|--------|-------|--------|-------------|----------|-------------|------------------|------------|
| | Waarde | Prijs | Volume | Vestigingen | groei | Vestigingen | Verschil met CBS | FS monitor |
| 2013 | 1% | . | . | 2% | . | -3% | -5% | -1% |
| 2014 | 5% | . | . | 4% | . | -4% | -8% | 3% |
| 2015 YTD tm 3e kw | 8% | . | . | 4% | . | 1% | -3% | 2% |

| Kantines en catering | Omzet | | CBS | | Autonome | Data Outlet | | Foodstep |
|-----------------------------|--------|-------|--------|-------------|----------|-------------|------------------|------------|
| | Waarde | Prijs | Volume | Vestigingen | groei | Vestigingen | Verschil met CBS | FS monitor |
| 2013 | -1% | . | . | 2% | . | -3% | -5% | -3% |
| 2014 | 6% | . | . | 2% | . | -4% | -6% | -2% |
| 2015 YTD tm 3e kw | 7% | . | . | 9% | . | 1% | -8% | -2% |

| Catering bedrijven | Werkzame beroepsbevolking | | FS monitor |
|---------------------------|---------------------------|--|------------|
| | | | bedrijven |
| 2011 | 0,0% | | |
| 2012 | 0,6% | | |
| 2013 | -0,8% | | -3% |
| 2014 | -0,6% | | -1% |
| 2015 YTD | 1,1% | | 0% |
| 2016 EST | 1,1% | | |

Groothandel voedingsmiddelen (SBI code 463)

| | Omzet | | Foodstep FS monitor |
|----------|-------------------------|--------|---------------------|
| | binnenland | Sligro | |
| 2011 | 7% | 3,9% | |
| 2012 | 3% | 1,6% | |
| 2013 | -2% | 0,5% | -2% |
| 2014 | | 4,0% | 0% |
| 2015 YTD | | 2,6% | 1% |
| 2016 EST | incl. non food en tabak | | |